

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2016 r., wydanym w sprawie o sygn. akt (...) Dz. Kw. 3310/16, Sąd Rejonowy w Kutnie oddalił wniosek Skarbu Państwa – (...) Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Ł. o wpis hipoteki przymusowej w dziale IV księgi wieczystej o nr (...). Do wniosku jako podstawę dokonania wpisu załączono postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym z dnia 17 czerwca 2016 r. wydane przez prokuratora w sprawie o sygn. akt PK III WZ Ds. 8.2016.

Sąd Rejonowy ustalił, że ani we wniosku, ani w postanowieniu prokuratora nie wskazano na czyją rzecz hipoteka ma zostać ustanowiona. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 626⁸ k.p.c. wpis dokonywany jest tylko na wniosek i tylko w jego granicach, natomiast w świetle art. 626⁹ k.p.c. wniosek podlega oddaleniu w razie przeszkody do wpisu. Przywołując art. 110 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 707, dalej: k.w.h.), art. 291 § 1 i 2 k.p.k., art. 293 § 1 k.p.k. oraz art. 743 k.p.c. wskazał, że w celu dokonania wpisu konieczne jest określenie m.in. na czyją rzecz hipoteka ma być ustanowiona. Wobec braku takiej informacji w postanowieniu prokuratora Sąd Rejonowy oddalił wniosek.

Apelację wywiódł wnioskodawca zaskarżając postanowienie w całości. Podniósł zarzut naruszenia art. 293 k.p.k. poprzez uznanie, że wniosek prokuratora nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż z załączonego do wniosku postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego nie wynikało, na czyją rzecz ma nastąpić zabezpieczenia oraz, że we wniosku nie wskazano wierzyciela z tytułu hipoteki przymusowej, podczas gdy z wniosku i załączonego do niego postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym wynika, że zabezpieczenie ma nastąpić na rzecz Skarbu Państwa – (...) Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Ł., który jest wierzycielem oraz, że przytoczone postanowienie określa zakres i sposób zabezpieczenia uwzględniając przy tym rozmiar możliwej do orzeczenia grzywny, przepadku, wykonania orzeczenia o kosztach sądowych, jak również wynika z niego kwota hipoteki, numer księgi wieczystej i na czyją rzecz ma nastąpić zabezpieczenie, przez co wniosek prokuratora jest zasadny i brak jest przeszkód do dokonania wpisu. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że zarówno postanowienie prokuratora stanowiące podstawę wpisu, jak i wniosek o jego dokonania wskazywał osobę wierzyciela. Wskazał, że wierzycielem hipotecznym, który uzyskuje hipotekę przymusową na podstawie postanowienia prokuratora jest Skarb Państwa w przypadku należności pieniężnych o charakterze karnym, np. grzywny, lub pokrzywdzony w przypadku roszczeń odszkodowawczych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podległa oddaleniu.

Przedstawiony przez skarżącego zarzut opierał się w istocie na twierdzeniu jakoby ze złożonego wniosku i załączonego do niego postanowienia prokuratora wynikało, że wierzycielem uprawnionym z tytułu hipoteki przymusowej miał być Skarb Państwa – (...) Wydział Zamiejscowy Departamentu ds. Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Ł..

Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, w szczególności w zakresie treści załączonego do wniosku postanowienia prokuratora. Po wnikliwej analizie wskazanego dokumentu, jak i samego wniosku, Sąd Okręgowy nie doszukał się w żadnym z nich wzmianki o osobie wierzyciela, na którego rzecz hipoteka przymusowa miałaby być ustanowiona. Twierdzenia skarżącego należało więc rozumieć w ten sposób, że niejako w sposób dorozumiany z postanowienia prokuratora i wniosku miałyby wynikać osoba wierzyciela.

W tym zakresie Sąd Okręgowy przypomina, że postępowanie wieczystoksięgowe jest postępowaniem sformalizowanym, zaś przesłanki dokonania wpisu hipoteki przymusowej muszą być wykładane ściśle, gdyż jest to instytucja ograniczająca konstytucyjne prawo własności (art. 64 Konstytucji RP). Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał,

że zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w art. 291 § 1 i 2 k.p.k. następuje w sposób wskazany w k.p.c. W badanym przypadku podstawą dokonania zabezpieczenia był art. 747 k.p.c. w zw. z art. 110 k.w.h. Wynika stąd, że hipoteka przymusowa mogła zostać wpisana na podstawie postanowienia prokuratora. Nie zmieniało to jednak faktu, że z dokumentu stanowiącego podstawę wpisu musiałyby wynikać dane konieczne do dokonania wpisu, tj. – poza wskazaniem na hipotekę jako sposób zabezpieczenia – zakres zabezpieczenia, numer księgi wieczystej oraz osoba, na której rzecz hipoteka miała być ustanowiona. Informacje te powinny być zawarte w postanowieniu prokuratora (tzn. nie mogły wynikać z okoliczności towarzyszących jego wydaniu), gdyż sąd wieczystoksięgowy bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej (art. 628⁸ § 2 k.p.c.). W rezultacie należało przyjąć, że osoba wierzyciela powinna jasno wynikać z dokumentu stanowiącego podstawę wpisu. W niniejszej sprawie wierzyciel nie został wskazany w postanowieniu prokuratora. Dane te nie wynikały również z przepisów prawa. Nieoczywistość osoby wierzyciela przyznał pośrednio sam skarżący wskazując, że prokurator może wystąpić o ustanowienie hipoteki zarówno na rzecz Skarbu Państwa, jak i pokrzywdzonego. Tak więc twierdzenie o możliwości wskazania osoby wierzyciela w sposób dorozumiany nie znajdowało uzasadnienia.

Zgodnie z art. 626⁹ k.p.c. sąd oddala wniosek o wpis, jeżeli brak jest podstaw albo istnieją przeszkody do jego dokonania. Wobec braku wskazania osoby wierzyciela w postanowieniu prokuratora nie było możliwe dokonanie wpisu hipoteki przymusowej. Sąd Rejonowy prawidłowo oddalił wniosek prokuratora. Wobec powyższego nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia niewskazanie osoby wierzyciela w samym wniosku o ustanowienie hipoteki, choć prawidłowo Sąd Rejonowy podniósł, że wpis dokonywany jest jedynie na wniosek i w jego granicach (art. 626⁸ § 1 k.p.c.). Gdyby więc z postanowienia prokuratora wynikała osoba wierzyciela, zaś brak byłoby takiej informacji we wniosku – wniosek ten byłby obarczony brakami, podlegającymi ocenie w trybie art. 130§1 k.p.c. w związku z art. 13§2 kpc. (por. postanowienie SN z 17 czerwca 2009 r., IV CSK 68/09, Lex nr 520611869).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.